

Revistă bianuală (aprilie și octombrie) a Asociației Britanice a Documentelor (British Records Association)*, „Archives“ este un instrument necesar, în primul rând, pentru publicarea rezultatelor cercetării în Arhive ale membrilor Asociației și, în mai mică măsură, a unor lucrări de teorie și practică arhivistică.

Se rezervă un spațiu amplu în paginile revistei studiilor bazate pe bogațe și serioase izvoare de arhivă, cum sînt: *Episcopul Ralph Neville, cancelarul regelui Henric III, și corespondența sa — o reevaluare*¹ și *Documentele Companiei aurarilor*².

Aspecte interesante sînt prezentate în articolul *Registre uitate, istoricul legislației și al economiei — spicuirii din colecția de documente economice Adam Smith*³. Deși documentele la care se referă autorul sînt indeosebi de importanță locală sau, poate „națională“ (fondul a fost creat în Scoția), problema arhivelor economice, a ponderii și utilității lor, este de interes general.

Slaba preocupare a cercetătorilor arhivelor economice pentru registrele de conturi, considerate ca „inconsistente, deci nefolositoare“, determină întrebări asupra utilității și păstrării lor. Pe de altă parte, cercetătorii practicii ținerii evidenței contabile, ai dezvoltării întreprinderii industriale sau comerciale sînt mai interesați de acest tip de documente.

Balanța aprecierii este influențată

* A luat ființă în noiembrie 1932 ca organizație națională. Are drept scop coordonarea și încurajarea muncii particularelor, autorităților, instituțiilor și societăților interesate în păstrarea și folosirea documentelor.

¹ Jeanne și Lionel Stores, *Bishop Ralph Neville, Chancellor to King Henry III, and His Correspondence: A Reappraisal*, nr. 71, p. 227—257.

² Susan M. Hare, *The Records of the Goldsmiths' Company*, nr. 72, p. 376—384.

³ Michael Moss, *Forgotten Ledgers, Law and the Business Historian: Gleanings from the Adam Smith Business Records Collection*, nr. 72, p. 354—375.

mai ales de latura practică, atenția din partea cercetării fiind relativ redusă. Autorul conchide: „dacă folosirea (unor asemenea genuri de documente — Al. N.) nu crește, arhivării, care se întreabă deja despre utilitatea păstrării unor serii voluminoase de documente economice (constînd majoritatea în registre de conturi) vor putea cu greu să justifice preluări ulterioare într-o vreme cînd spațiul este la mare preț. Mulți pregătesc deja planuri pentru o eșantionare drastică a documentelor economice“.

Semnificația unor documente de o importanță aparent minoră este subliniată în articolul *Publicațiile efemere — o cronologie și bibliografie*⁴. Subiectul este definit prin afișe, reclame, bilete, manifeste, orare de masă, programe, cărți poștale etc. „Valoarea interesului modern pentru acest material — spune autorul — este stimulul descoperirii și conservării lui, precum și al creșterii conștientizării acestei probleme și a semnificației sale sociale și artistice“.

O linie de forță a sumarelor revistei care face obiectul acestei prezentări o constituie semnarea unor fonduri, colecții sau documente din arhive englezești sau străine. Și în acest caz, datorită specificității strict britanice, ne vom mărgini doar la enunțarea citorva titluri: *Două arhive din Oxford de la începutul secolului al XVII-lea*⁵ și *Arhive engleze în Biblioteca Congresului*⁶.

În fine, este interesant de remarcat un lucru mai puțin obișnuit cititorului român: aproximativ jumătate din economia revistei este afectată recenziilor și prezentărilor unor lucrări și reviste atît englezești, cît și străine.

ALEXANDRU NASTOVICI

⁴ Richard Storey, *Printed Ephemerata: A Chronology and Bibliography*, nr. 71, p. 278—284.

⁵ C. M. Woolgar, *Two Oxford Archives in the Early Seventeenth Century*, nr. 71, p. 258—272.

⁶ N. W. Alcock, *English Archives at the Library of Congress*, nr. 71, p. 273—277.

LA GAZETTE DES ARCHIVES, nr. 128—131, 1985, 264 p.

Revista Asociației arhiviștilor francezi continuă să prezinte în anul 1985 principalele direcții ale teoriei și practicii arhivistice franceze, din care menționăm pe cele de interes mai larg.

În articolul *Salvarea arhivelor economice: experiența unei regiuni industrializate inegal, Franche-Comte*¹ (nr. 128, p. 6—17), F. Jeanney și Fl. Ott prezintă o inițiativă a Direcției Arhivelor Naționale și a celor din Franche-Comté, dubla investigare a conservării arhivelor economice și a celor sindicale din regiune, în vederea stabilirii unui program de măsuri pentru securitatea lor. Rezultatele anchetei au confirmat temerile inițiale. Majoritatea posesorilor de arhive le consideră o povară, le distrug masiv și fără chibzuință. Ancheta a scos în evidență valoarea patrimoniului scris al firmelor economice, de foarte multe ori distrus din ignoranță și lipsă de interes. Experiența regională ar trebui să fie primul pas într-o acțiune efectivă și coerentă la nivel național.

Articolul lui A. Cartier-Bresson și M. Quétin, *Păstrarea fotografiilor. Notă asupra unui colocviu recent* (nr. 128, p. 17—50) este rezultatul unei întâlniri care a avut loc la Paris în zilele de 17 și 18 noiembrie 1984, la inițiativa municipalității orașului, dedicată conservării și restaurării fotografiilor. În prima zi, consacrată tehnologiei și structurii imaginilor fotografice, s-a discutat despre: istoria și fabricarea dagherotipurilor — o metodă de identificare a vechilor fotografii, procesul de fabricație și stabilizare a imaginilor foto, efectele asupra mediului înconjurător și asupra conservării materialelor fotografice. În cea de-a doua zi, rezervată tratamentelor de restaurare, s-au ținut expuneri despre: metodele și operațiunile de restaurare a fotografiilor, rezultatele obținute în analiza și restaurarea fotografiilor în cadrul Centrului de Investigare al Universității din Texas, activitatea Centrului francez de investigare în domeniul conservării documentelor grafice referitoare la stabilitatea fotografiilor contemporane, o experiență de reproducere a originalelor ș.a. Discuțiile care au urmat s-au ocupat în mod special de marile colecții publice de fotografii, precum și de laboratoare.

Arhivele în Turnul lui Babel — probleme de terminologie arhivistă internațională (M. Duchein, nr. 129, p. 103—114) este urmarea recentei publicări a *Dicționarului de terminologie arhivistă* editat de Consiliul

Internațional al Arhivelor în mai multe limbi. Deosebirile de teorie și practică arhivistă de la o țară la alta — chiar și în cadrul aceleiași arii lingvistice — fac foarte dificilă traducerea exactă a termenilor de specialitate. Chiar și cuvântul *Archives* nu are același înțeles în Franța, Regatul Unit și S.U.A., pentru a cita numai un exemplu. Autorul atrage atenția asupra unora dintre dificultățile întâmpinate în alcătuirea *Dicționarului*.

Spre o informatică arhivistă (P. René-Bazin, nr. 129, p. 119—125) descrie programul „Varenne” pentru tratarea informatică a arhivei Primului Ministru și a birourilor sale. Sistemul a fost conceput pentru a răspunde problemelor variate, urgente, adeseori imediate ale beneficiarilor săi de acum, dar și pentru ca să facă față nevoilor viitorilor istorici. Munca de pregătire și opțiunile care urmau să fie făcute au rezultat dintr-o reflecție asupra folosirii bazei de date de către arhiviști, pentru a se ameliora calitatea serviciilor oferite și a permite creșterea productivității fără abandonarea metodelor tradiționale de analiză și descriere. Astfel „Varenne” face valabile elementele de gândire și învățămintele unei experiențe care contribuie la crearea unei teorii bine fondate a informaticii arhivistice.

Numerele 130—131 ale revistei, contopite, sînt dedicate temeii „Dreptul la informare, dreptul la secret. Comunicarea arhivelor contemporane”, care a făcut subiectul zilei de studii a Asociației arhiviștilor francezi (Paris, 4 decembrie 1984).

Mai mult decît a spicui din numărul se pare superfluu, o apropiere de cele discutate fiind obligatorie pentru cel interesat.

În secțiunea „Compararea unor cazuri naționale” sînt reunite articolele: E. G. Franz, *Arhivele contemporane — probleme juridice și practice în R. F. Germania* (p. 183—189); O. Gauye, *Comunicarea arhivelor contemporane în Elveția* (p. 189—196); E. Katelaar, *Accesul în arhive în Țările de Jos* (p. 196—202); J. Favier, *Comunicarea arhivelor contemporane în Franța — drept și practică* (p. 202—210).

A doua secțiune, „Armonii și disonanțe ale cadrului legislativ francez”, include următoarele titluri: J. le Potier, *Comunicarea documentelor publice contemporane — sinteză a dărilor de seamă ale reuniunilor regionale ale Asociației arhiviștilor francezi* (p. 213—225); H. Maisl, *Arhivele și legislația*

„Informatica și libertățile“ (p. 225—230); J. Bégné, *Cadrul legislativ francez în materie de comunicabilitate a statisticilor* (p. 230—233) și P. Ripoché, *Comunicarea către public a arhivelor și documentelor administrative* (p. 233—238).

Ultima secțiune înscrie articolul *Regimul juridic al documentelor legate de exercițiul unei funcții publice*: lip-

să sau ușurință? de J. Laveissière

Sînt prezentate, de asemenea, rezultatele discuțiilor purtate în secțiuni, precum și cîteva anexe: *Comunicarea arhivelor publice*, *Texte legislative și regulamentare*, *jurisprudență*, *Referințe principale* (p. 255—257) și *Bibliografia elementară* (p. 257—258).

SIMONA CEAUȘU